

Výkon Ruska v přítomné válce.

PRO POKROK UPRAVIL OTAKAR CHARVAT

TO, co víme o Rusku v přítomné válce, dá se přirovnat k tomu, co víme při plavbě na ledových polích. Asi sedm osmín ledové je ponořeno ve vodě. Zdá se, že sedm osmín ruských výkonů a obětí není vůbec pochopeno a oceněno mimo Rusko. Ale i ve vlastní říši ruské nedostatek podobných zpráv zabránil tomu, aby veřejnost v plné míře věděla, v jakém rozsahu Rusko přispělo k tomu, co může být nazváno trvalým úspěchem v této válce. Abychom správně vystihli situaci, musíme si uvědomit, že přítomná válka není válkou mezi Ruskem a Německem. Je to válka mezi spojenečnou a mezi skupinou mocností, zhyponovanou Německem k dominance, ze spolupráce zřejmě existuje mezi nimi a těmito oklamávanými národностями.

Z toho důvodu při posuzování ruské kampaně musíme mít na mysli, že úspěch nebo nezdár na východě má jenom tehdy důležitou hodnotu, má-li vliv na ostatní válečnou situaci. Nezáleží na tom, který ze spojenečnou zasedl rámu rozhodnou a konečnou, je ale důležité, že všichni spojenečnou se sešli k společnému nepříteli, tak aby v konečném zápasu jeden z nich mohl zasádnout rámu rozhodnou. Nezáleží na tom, jaké záznamy o Rusku, Francie anebo Anglie, každý týden přináší zprávy a není možno v přítomné době naznačit, v které části evropské bojů dojde k tomu rozhodnutí.

Abychom mohli nálezitě posuzovat výkon Ruska v přítomné válce, musíme vzít v úvahu celé divadlo válečné a uvědomit si, že jestliže Rusko zdří Německem vojenskou sílu před branami Moskvy a popíše francouzskou příležitost, aby docílil rozhodnutí na západě, vykoná svůj úkol v přítomné válce, právě tak jako by vykonalo, kdyby Německu dovolilo vstoupit na hranice Berlína. S touto myšlenkou uzavíráme o tom, co Rusko je schopno přinést na oltář společného věci jako svůj podíl na dočasném konečném úspěchu spojenečnou.

Na počátku války, jak nyní se všeobecně, Rusové neměli v západě zahájit okamžitou ofenzivu. Jejich zásadou bylo chránit pomoc, zatím co jejich obrátit vojenské síly byly by mobilizovány. Rychlý německý nápor směrem k Paříži ale výrazně ohrožoval vše spojenečnou a Rusové téměř přes ne rozhodli se pro útok na východní Prusko. Útok tento vedl Rusy do chvilběn provincie německého císaře a v deseti dnech na to proslula třída "Pod lipami" v Berlíně byla naplněna poplašnými upřechlíky, kteří přehali před ruskou lavinou, tak náhle se objevily na východě. V kritickém momentu na západě, ve chvíli, kdy přední německé voje již nalézaly se v dohledu Eiffelovy věže v Paříži, Němečí přerušili důležitý oddíl svých vojsk ze západu k ochraně východu proti ruskému útoku. Rusové prohlásili, že šest německých armádních sborů posláno bylo do východního Pruska, zatím co francouzové tvrdí, že jenom čtyři. Ale víme s určitostí, že pu jich dopraven na bojiště východní příšla bitva na Marne která znamenala obrát ve válce.

Rusové zaplatili za to ztrátou téměř celé armády, kterou poslali do východního Pruska, ale sami prohlásili, že obětivali ji, aby zachránili Paříž. Historie bez pochyby zjistí přesné fakta, ale z toho, co v přítomné době víme, můžeme soudit, že nároky ruské zdají se logickými a máme za to, že kreditovaný budou jim trvale jako první velký příspěvek v zájmu vše spojenečnou. Tato fáze války ukazuje nám, že je vítězství i v případě, jestliže vítězství na jedné straně docíleno bylo nepřitelem za cenu zeslabení na frontě jiné a málo v důsledku vítězství spojenečnou na mnohem důležitější jednotné operaci. Ztráta východního Pruska a celé armády byla pouhou kapkou v pohár ruských obětí, zatím co na druhé straně nezdar německé snahy o dobytí Paříže v roce 1914 slibuje se státi jedním z největších převratných okamžiků

ve světové historii. Takový měl důsledek první vstup Ruska do světové války.

V říjnu roku 1914 Němečí, podřízání nezdarem v snaze po následování severních vítězství, rozhodli se dobytí Varšavy. Co se ale stalo? Dostihli až k branám města, ale byli zaháneni zpět až téměř na vlastní svoje hranice v době, kdy právě na západě zahájili svůj odhodlaný nápor ku Calaisu. Co tehdy připravovalo se na východě? Rusové hrozili vpádem do Pruska tentokrát od polských hranic a vpádem do pruského Šleska. V té době Němečí potřebovali každý vojenský oddíl, ale byli znovu nuceni poslati velké vojenské sbory k ochraně svých hranic na východě. Armádní sbor po armádní sboru přicházel na polské hranice. Překonání v počtu a střílivu, Rusové byli nuceni ustoupiti na linii při ruce Bzura na severu a na linii při ruce Danajice v Halici, vytrvale bojující a působící nepříteli velké ztráty.

Byli-li poraženi, ale soudit kritičtí vojenských v Americe. Je pravdou, že Rusové ustoupili. Ale co se stalo na západě? Calais, jenž v moči německé měl znamenat zničení Anglie, byl zachráněn. A jaké východy Němečí tím získali? Ne příliš velkých. Jejich ztráty byly mezi 300.000 až 400.000 muži a jedinou výhodou byla příležitost k napadení Varsavy. Není možno přesně zjistiti, jak mnoho vojska Němečí vidli proti Rusům v té době, ale nezdá se býti určení, daleko od pravdy se usuzuje, že v té době proti Rusům bojovalo kolem dvaceti německých armádních sborů, dokonce zísobených střelivem. Zde opětně máme ruskou porážku a vítězství spojenečnou v jiném místě a za Rusku dlužno vzátní čest za velký příspěvek k zbraní spojenečnou.

Časně boje v Halici nelze považovat za příliš velkou výhodou pro spojenečnou, ježto jednalo se tu o boje, které možno nazvat vlastně protivními. Když ale tyto boje ukázaly se tak úspěšnými, že znamenaly ohrožení pruského Šleska, pak ruský postup počal znamenat velké nebezpečí pro Německo. Toto nebezpečí bylo zastaveno druhým postupem proti Varšavě. Rusové ale, kteří nikdy nedali se odtáhniti v důvěře v konečnou vítězství, zahájili postup do Karpát a v březnu roku 1915 došlo velké rakouské pevnosti Przemysl.

Nájezd do Bukoviny ruskými oddíly znamenaly ohrožení širokých planin uherských a Uhrí projevili spokojenost. Po jistou dobu rakousko bylo ohrožováno křesí, která znamenala by byla vážnou záři přes německé rozpočty. Ruské úspěchy kromě toho znamenaly mnoho pro rozhodnutí se Italie vstupu do války na straně spojenečnou. V květnu Němečí uznali, že musí vykonat něco pro Rakousko, mají-li v budoucnosti mít v něm nějakou oporu a proto zanechali vybojovaných operací na západě a obrátili svoji pozornost k východu. Vědli se s celou svou vojenskou silou, kterou v té chvíli měli v pohotovosti, proti Rusku. Následovala kampaně v Halici a po je nápor proti baltickým provinciám ruským. Rusové, proti kterým opětně nabízel se nepřítel v přesle a sami majíce nedostatek střeliva, byli přinuceni k ústupu. Ustoupili v pořádku, zanechávají haléské akry, které dříve patřily Rakousku, za německé životy, které Němečí nemohli nahraditi. Sedmatřicet armádních sborů shromáždili Němečí na východní frontě proti Rusům.

Po té přišel pád Varšavy, divadla, které muselo zahráti Němečí, kteří počítali, že znamenatí bude to zničení ruské armády. Ruské smádky ustoupily z nastrožených německých železnic klepat a v té chvíli německé neznamenalo žádnou katastrofu pro armády velkoknížete Mikuláše. Němečí v snaze docílit rozhodnutí následoval Rusy do rozsáhlých planin Ruska, mnoho stráživce a málo získávajíce, až jejich postup byl úplně

VOJÁCI STREŽÍ PLYNÁRNU A ELEKTRÁRNU V EL PASO.

Spolkoví vojáci streží plynárnu a elektrárnu v El Paso. Nikdo není sem připuštěn, kdo nemá na ležících pověřujících listin.

zastaven. Mnozí říkají, že Němečí sami zastavili tento postup, poněvadž dostihli vyvoleního místa. Ale lidé, kteří znají povahu krajiny, kde Němečí zastavili svůj postup, prohlásí, že Němečí zastavili se na svém postupu proto, že nemohli vlastně dále postupovati.

Jaká je nyní situace na východní frontě? Asi následující: Německé vojsko, postupující po celé leto, nhlže se zastavilo a zřídko na rychlo opevněti, aby na liních, kam dostalo se při svém náporu, přezimovalo. Co získalo? Velký počet ruských zajatců, které musí vyživovat ze svých nepřítelů velkých zásob, a obrovské rozložky půdy, kterou získali znovu Rusko jakéhokoliv boje, až velkým zápas rozhodnout bude ve prospěch spojenečnou, až už je to roku tohoto ano bo za dva roky další. Co ztratilo? Asi milion mužů, nasměrovaných a zraněných, a příležitost udržeti na západě po celou tu dobu.

Co mezitím dělo se na západě? Hlavně přípravy. A s jakým výsledkem? Vidíme to právě v Verdun, kde sbory německé pěchoty rozrážejí se o skály francouzských obranných liní. Němečí získávají každou stopu půdy jenom za cenu obrovských obětí. Německé úspěchy v těchto místech jsou výkonem potoky německé krve. Několik říkají: "Ano, je to pravda, ale Rusové byli poraženi na východě." Nesmíme ale zapomněti, že porážka Rusů vyžadovala například německých sil a v důsledku toho bylo nutno uleviti tlak na jiných frontách. Spojenečnou na západě získali částu k přípravám a Němečí nyní, jak se zdá, nejsou schopni prolomiti západní linii s naději na úspěch, který odpovídá by obětím, které byly přemýšleny.

Kdyby pětadvacet německých armádních sborů, které poslány byly proti Rusku, bylo možno poslati namísto leto na západě, na lézala by se ještě Paříž ve francouzské moči? Sotva. Porážkou Rusů bylo umožněno spojenečnou opevniti linii tak, že je nezdobatelnou.

Ústup Rusů zaviněn byl hlavně nedostatkem stříliva a zbraní. Varšava byla ztracena, poněvadž Rusové neměli žádných střel. Rusové měli děla, ale neměli žádných střelců. Miliony mužů nalézaly se v pozadí fronty, ale nemohly se vypraviti do boje, poněvadž nebylo pro ně pušek. Kdyby svět věděl, s jak obmezenou účinnou silou Rusové bojovali v Polsku, nepřestali by se diviti, jak mohlo se státi, že Němečí nezničili celou ruskou armádu.

Ale v září minulého roku nastala změna. Německá ofenziva byla trvale zastavena a Rusové o pětku vytvořili pevnou hranicu, o kterou rozrážejí a budou se rozrážejti další teutonští útoky. Je možné, že Teutonci budou moči zasílati Rusy několik mil tu a tam, ale nezástíhno je již nepřipravené. Miliony mladých mužů byly vyčerpány pro služby ve zbraní. Točarju na střelivo pracují nyní dnem i nocí, aby bylo dostatek střeliva pro jakkoliv rozsáhlé vojenské operace.

Němečí oznamovali odvohání velkoknížete Mikuláše za příznání nezda ve velké letní kampani. Neuvážovali ani chvíli o skutečnosti, že to byla pozoruhodná strategie tohoto starého vojenského včade, která zahrnila katastrofu, jež mohla snadno postihnout ruskou armádu. Velkokníže Mikuláš ukázal se jedním z nejpozoruhodnějších vojenských včade v přítomné válce. Po odvohání velkoknížete Mikuláše stal se vrcholným vítěsem ruských vojsk vlastně Alexejev, náčelník generálního štábu, který je bez odporu jedním z nejpozoruhodnějších vojenských gema přítomného Ruska.

Je zajímavé, že Alexejev byl náčelníkem štábu generála Ivanova během jeho hudebních úspěchů na počátku války. Po té, kdy od volán byl z Halic do Varšavy, bylo konce ruským úspěchům v Halici, ale současně obrana Varšavy byla zesílena. Němečí marně doráželi na Varšavu. Jejich útoky rozrážejí se o pevné ruské obranné linie a zdá se býti jisto,

že ještě dnes nenalézali by se ve Varšavě, kdyby ruská armáda nebyla postížena nedostatkem stříliva.

V posledních dnech značnou pozornost vzbudila ruská kampaně na Kavkaze a tu se uvážovalo o tom, jaký význam úspěchy ruské v těchto místech budou mít na jiné bojiště. Jedním z důsledků tohoto ruského úspěchu je zanechání úmyslu o nápor turecko-německých vojsk na Suezský průplav. Porážka Turků v Armenii odstránila téměř úplně toto nebezpečí. Úspěchy ruských vojsk měly jisté velké morální vliv na Turecko a Bulharsko. Obě tyto země měly za to, že Rusko přestalo býti důležitým činitelem ve válce a že není třeba se jej obávat v budoucnosti.

Bulharský lid choval vždy sympatie k Rusku a Anglii a byl lhodstevným k Francii. V prvních dnech války mohlo se za to míti, že Bulharsko dá se přinutiti, aby vstoupilo do války na straně spojenečnou, ale v té době nepovažovalo se za nutné působiti v tom směru na Bulharsko a příležitost byla proměchána. Mezitím ale německá propaganda pracovala v Bulharsku dnem i nocí a podařilo se jí přesvědčiti rozhodující kruhy bulharské, že vše spojenečnou je ztraceno. Pochyblivými obrázky, předmlávkami, úsopisly a jinými prostředky byly stavěny před zraky bulharského lidu německé úspěchy. Bulharský král Ferdinand je rodem i smýšlením Němce a do jisté míry byl přízniv této propagandě. Němečí zakoupili v Bulharsku všeobecně, co zakoupiti se dalo ku práci v německých prospěch. Důsledkem toho bylo, že již v květnu minulého roku Bulharsko byli přesvědčeni, že Německo z války vyjde vítězně.

Po té přišel německý nápor v Halici a Rusové vytlaceni byli z celé této provincie s výjimkou úzkého pruhu na východě. Němečí volali, že Rusko dohrálo svoji úlohu. Bulharsko se ale přece jenom ještě rozmysleli. Po té přišel pád Varšavy a ruská armáda nalézala se na ústupu do srdece Ruska. Německá vojska ve značném počtu počala se objevovati na srbském pomoci. Bulharsko, přesvědčené o tom, že Rusko dohrálo svoji roli a vše spojenečnou je ztraceno, připojili se k teutonkům spojenečnou.

Jak se nyní pohlíží na situaci v Bulharsku? S největšími obavami. Bulharské státníci sice dosud snaží se živiti v lidu víru, že Bulharsko volilo šťastně, když postavilo se po bok Teutonů, ale široké masy lidové zdají se sklíněti k jinému sentimentu. Bulharsko nyní vidí jasně, že Rusko nebylo poraženo na hlavu, a že vraei se zpět v plně své síle. Bulharsko sotva bude hráti vynikající úlohu v dalším průběhu války a jsou lidé, kteří mají za to, že bulharské státníci pokusí se o jakýsi druh smíru s Ruskem ve chvíli nejněžnější. Jakmile v Bulharsku se uznámá, že Německo nemá naděje na vítězství, bude se hledati úslavně nějaká cesta k odpoutání se od teutonkých spojenečnou.

Rusko zahájilo letos v lednu znova ofenzivu v Halici a proti Bukovině. Dnes víme, že její účelem bylo zahnání tlaku na vojska spojenečnou v Soluni. Zároveň pak mělo jí býti prokázáno, že Rusko nalézá se v plně své vojenské síle a je schopno objíviti se opětne iniciativy. Měla to býti výstraha pro Bulharsko a Rumunsku mělo býti naznačeno, že Rusko je schopno zabratí Bukovinu, bude-li si přát. Tato lednová ruská ofenziva měla velký význam. Dvojitě plně svého účelu. Zmánila tlak na Solun a odhala Bulharsku čuť na vojska z Balkánu byla poslána rychle na ohroženou frontu v Halici postup proti Soluni. Rakouská a bulharská vojska zůstala na pomoci Reeka osamocena.

Co Rusko vykoná tohoto léta? Otázkou touto zabývá se nejenom celá Evropa, ale i Amerika. Rusko musí prokázati tohoto léta, vzpamatovavli se do té míry, aby zahájiti mohlo silnou ofenzivu. Znamení poměru v Rusku prohlašují, že je to vlastně jenom otázka válečného materiálu. Není pochybností o tom, že Rusko nebude mít nikdy nedostatek mužstva a že je schopno stavěti do pole millionové armády, jakmile nalezne pro ně dostatek zbraní a stříliva. Nedostatek válečného materiálu byl hlavní příčinou ruského nezdaru loňského léta.

Prohlásuje se, že v červnu Rusko bude mít lépe vypravenou armádu než kdykoliv před tím v průběhu této války. Poslední měsíce uvážování byly v Rusku horečným přípravám. Rusko touží po tom, aby zachovalo si svoji vojenskou převahu a ti, kteří v poslední době navítivli Rusko a viděli výsledky těchto příprav, prohlašují, že Rusko připraví svetu překvapení. Ti, kteří viděli německé zajatce v přítomné době, uznámali velký rozdíl mezi německým mužstvem, posílaným nyní na válečnou frontu a oním, které bojovalo při zahájení přítomné války. Německo "mele z posledního" v pravém slova toho smyslu. Jeho vojenská síla denně stálne a účinnost jeho armády ochabuje, poněvadž mezery jsou vyplňovány méněcenným lidským materiálem.

Německo poslalo k Verdunu poslední výkvet všech armád. Zásobilo je dokonale střelivem a nechalo dopravit na tuto část fronty nejlepší věci. Útoky pěchoty nechal podporovati dělostřelictvem schopněji a účinněji než kdykoliv před tím. A přece docílilo jenom nepatrných výsledků. Anglie a Rusko na straně druhé dobře připraveno pro zápas dokonce v květnu anebo červnu. Kdo může pochybovati o tom, že konečné vítězství neskloní se na stranu spojenečnou?

NĚCO O BREJLÍCH.

Je tomu asi šest set let, co německý vynález brejle. Jména tohoto vynálezce však není známo. Lidé v různých dobách užívali pruzových metod, aby zlepšili svůj zrak. Je známo, že římský císař Nero užíval jistého hroučného kamenu, když sledoval hry gladiátorů. Také jiní historičtí mužové byli odkazáni na podobné prostředky ku prodloužení svého zraku.

Až do poslední části Trináctého století pouze obyčejné sklo bylo v užívání. V čtrnáctém století bylo brejli užíváno dosti často, ale považováno bylo velmi nakladné, užívali jich jenom boháči. Bylo jich jenom málo a užívání a lidé odkazovali se svým přátelům v podobných svých vutích jako vzácnou a drahocennou věc. První brejle zhotoveny byly v Itálii, kde vzala původ mnoho věcí, které v přítomné době jsou ve všeobecném užívání.

Poslední výroba lazejsích brejli rozšířila se v Holandsku a tak jak přišla i do Německa koncem Trináctého století. Norimberk a Rathenow získaly si pověst pro výrobce brejli v letech 1480 až 1500.

Po dlouhou řadu let brejli užíváno bylo jenom pro špatné oči, ale ve Španělsku stálo se nositi brejli modou. Po Španělsku zavedla tuto modu Francie a po té i jiné země. Z brejli postal škrípce a rozšířili monoch. V přítomné době užívá se brejli a škrípce po celou svět, ale nejvíce ve Spojených státech. Oční lékařství je tu značně vyvinuto. Dnes užívá se brejli pro znehranu zraku a nikoliv až tehdy, kdy zrak byl pokazen.

SPOLKOVÁ JÍZDA NA PUSTINÁCH MEXIKA.

Photo by Paramount Pictures Corporation from American Peep Association. Na obrázku našeni spatřujeme oddíl americké jízdy v Mexiku. Posadí obrázku tvoří hory v Chihuahua.